

Aperçu de l'inconnu

Michael Bijnens

‘The known is finite. The unknown is infinite.’

T.H. Huxley

PERSONEN

Dochter

Agent

Eén der zovelen #1 tot #8

Onderzoeksrechter

Vader

Wachtmeester

Collega

Officier

Het Konijn

SCÈNES

1. Dossier
2. Mug
3. Ballen
4. Badkuip
5. Turnles
6. Grenzen
7. Nijvel
8. Tijd
9. Knoop
10. Aalst
11. Diner
12. Verhoor
13. Onderzoek
14. Overzicht
15. Ajuin
16. Masker
17. Boom
18. Fouten
19. Stemmen
20. Achterbank

1. Dossier

Ergens in het zuiden van dit ondenkbare en alsnog werkelijk bestaande land staat een gerechtelijk dossier, en dat reeds sinds enige tijd, al zou het veelvoud van die tijd vergen om de miljoenen pagina's waaruit het dossier bestaat te lezen, waardoor de lezer, na enige tijd, dezelfde spanne bijvoorbeeld die het vergde om dit dossier tot stand te brengen, er niet meer in zal slagen de namen, feiten en verbanden die hem eerder waren opgevallen zich volledig te herinneren, maar ook, en hierin schuilt het werkelijke gevaar, in het feit dat de lezer evenmin de tijd zal vinden om nota te nemen van de elementen die werden toegevoegd *na* de aanvang van zijn lezing, en die aan het einde van dit dossier, dat voor de lezer nog lang niet in zicht is, steeds maar blijven accumuleren, aanwassen, groeien en woekeren, en ergens daar in dat dossier, in die verstofte wildernis van wetteloosheid, die overigens centrifugeert rondom een reeks bizarre criminele feiten die onderling worden verbonden door een kluwen van lijnen tussen verschillende wapens, voertuigen en modi operandi, en natuurlijk, niet te vergeten, de bijzondere en opvallende manier van lopen, de gang, de tred, de stap, van een man die de Reus wordt genoemd maar die niet per se altijd de Reus hoeft te zijn geweest, en die niet eens het gros van de gruwelijke moorden, waarvan hier sprake, gepleegd heeft, al is die stelling, net als alles in dit hele dossier, bij voorbaat en per definitie omstreden, welnu, ergens in die massa beschimmeld papier, die begint bij de vaststellingen door een lokale rijkswachtsbrigade in verband met de onhandige diefstal van een makkelijk te traceren en

gebruiksonvriendelijk wapen dat nooit is getraceerd noch gebruikt, ergens tussen die talloze kasten, die kopieën van kopieën bevatten omdat men het ooit makkelijker vond om belangrijke processen-verbaal op verschillende plekken in het gehele dossier te bewaren, in plaats van heel die rotzooi voor eens en altijd fatsoenlijk te rangschikken, ergens in die vermolmde berg vaststellingen, verhoren, expertise- en syntheserapporten, waarvan overigens een niet te verwaarlozen aantal documenten en bewijsstukken is verloren geraakt, waaronder bijvoorbeeld een jagershoedje dat in beslag was genomen na een gruwelijke slachtpartij op de parking van een tankstation op de verbindingsweg tussen leven en dood en dat meer dan tien jaar nadat het ding was verdwenen werd teruggevonden achter een chauffage-element in een politiekantoor, afijn, ergens in die juridische mesthoop die de historische criminografie bevat van een heel decennium, want iedereen die er in die loodzware jaren nog maar aan dacht om een snoepveter te pikken of in een schoolschrift een hakenkruis te tekenen, jawel, hij zit ertussen, hij staat erin, hij wordt met naam en toenaam genoemd, en daar in dat dossier, dat zich in zichzelf vertakt en zich in zichzelf weerspiegelt, ergens tussen die perverse potpourri van paperassen, zal onze lezer, die ondertussen al vele malen langer in dit dossier heeft zitten lezen dan de tijd die het gevegd heeft om het in de eerste plaats tot stand te brengen, die lezer, die zijn gehele leven en zijn volledige mentale vermogens niet zal wijden aan buitenechtelijke liefdes en andere teleurstellingen, maar aan een oneindige hoeveelheid pistes die betrekking hebben op een eindige hoeveelheid feiten en die

nooit de tijd zal vinden om hetgeen zich in een nochtans voorgoed afgesloten periode heeft voorgedaan overzichtelijk samen te vatten, laat staan te begrijpen, wel ergens daar in die wirwar van waarschijnlijkheden zal die lezer iets verliezen. En zelfs dat zal hij niet kennen. Nooit zal hij weten wat hem precies ontbreekt. Hij zal louter beseffen dat het er niet meer is.

2. Mug

Agent – 30 september 1982

Wat kan ik zeggen? Hier in mijn nek dus, ik voel daar de steek van een mug. Normaal heb ik dan nog de tijd voor een reflex. Maar die tijd is er niet. Ik kwam juist terug uit verlof. Had tijdens een caféruzie een paar slagen gekregen, vandaar. Er was niks te doen verder die dag, dus was ik gesommeerd om verkiezingsposters te plakken. Een voorbijganger wijst op een overval. Ik kom toegesneld. Net op dat moment sukkelen de daders naar buiten. En dan, ja, die mug. Die muggensteek van lood.

3. Ballen

Eén der zovelen #1 – 30 september 1982

Na de roof op de wapenhandel in Waver waarbij er een politieman wordt gedood die juist uit verlof kwam, moeten mijn collega en ik beginnen op de bodem van een volgescheten beerput. Heel ingewikkeld is die zaak in het begin nooit geweest. Maak een catalogoog van de fouten van flikken en gij weet wat gij moet weten. Het niveau van de vaststellingen is dramatisch. Na de beschieting tussen de vluchtende daders en flikken op een kruispunt richting Brussel worden er cartouchen gevonden waarin vierkantig zaad moet hebben gezeten. Dat wordt meteen doorgegeven aan de patrouilles. Die houden vanaf dan hun ogen open voor vierkantig zaad. Maar wat blijkt achteraf? Dat zaad was niet vierkantig maar bol. Voor mij is dat elementair politiewerk dat wordt verkloot. Oftewel zijn uw ballen vierkantig, oftewel zijn ze bol.

4. Badkuip

Vader – 23 december 1982

Toen de conciërge van het Kasteel van Beersel vermoord werd, nadat de daders daar beneden, in dat restaurant, ja, dat was dus een afgelegen nogal spookachtig restaurant, euhm, nadat die daders daar dus een aanslag hadden gepleegd op de champagne en, wat was het, de foie gras of zoiets die daar lag, neen wacht... Opnieuw. Ik moet eigenlijk bij die koffiedieven beginnen.

Jacquemotte. Uit die fabriek werd aan de lopende band koffie gepikt. Wij bij de rijkswacht, wij haalden onze koffie ook daar bij die bendes. Voor nog geen vijf frank de kilo. Toen dat uitkwam, hebben wij weken aan een stuk thee moeten drinken. Zo heb ik er eens een gevonden op de parking van de baan naar Nijvel, een camionchauffeur van die fabriek van Jacquemotte. En ze hadden die mens overvallen en daarna opgesloten in zijn eigen camion. Dagenlang heeft hij daar van zottigheid op die binnenwanden geklopt. Van zijn eigen pis had die mens moeten drinken. Verdomde koffiedieven, dachten wij, en daarbij dachten wij nog allerlei andere dingen, maar ik zeg het u, die koffiedieven, dat was niet om mee te lachen. Dat waren gangsters.

Toen de conciërge van dat kasteel van Beersel vermoord werd, werkte ik juist een maand of twee bij de Bijzondere Opsporingsbrigade. Nu, en dat wil ik zeggen, er was daar in dat kasteel van Beersel juist een partij koffie geleverd. Koffie, jawel. Toeval of niet? In de Colruyt van Nijvel

hebben ze later ook koffie gepikt, maar dat is dan mislukt toen de Rijkswacht toekwam. Al die verhalen en al die schandalen, dat is pas later gekomen. Drugstrafieken, een koffer met documenten, de Spaanse burgeroorlog. Neen, ik stond daar in dat kasteel van Beersel gewoon met een tas koffie. Daarover ging dat toen nog.

Voor die affaire daar in Beersel had ik al eens eerder een moord opgelost. Wij hadden daar ergens in de omgeving in een koeienwei een man teruggevonden in een bevroren badkuip. Zo'n badkuip die de boeren als drinkbak voor hun beesten gebruiken. Hij stak daar uit met zijn benen. Gelijk een gigantische frisco.

Vraag één: was die mens in die badkuip gesukkeld voor dat water bevroor? Of daarna? Vraag één bis: wanneer is die mens in die badkuip gesukkeld? Vraag één dubbel bis: vror het toen die dag? Vraag twee: kan worden bepaald of die vent was bezopen? Vraag drie: is er een andere doodsoorzaak dan verdrinking? Vraag vier: zijn er sporen van geweld, bijvoorbeeld in de nek? Natuurlijk hebben wij dat lichaam naar Brussel gestuurd voor een lijkschouwing, maar als wij iets naar Brussel stuurden, was het weg, foetsie, en een rapport ziet gij nooit. Wij moesten op ons eigen vertrouwen. En zelfs in die bevroren toestand konden wij duidelijk bepalen dat die mens had gezopen. Een pot hier, een pint daar, tot hij dan met zijn lamlendige kloten in dat bad is gesukkeld en hij had de fut niet meer om daaruit te kruipen. Klaar. Finaal. Fataal.

En daarna, want ja, dat is dus mijn punt, kwam daar die moord in dat Kasteel van Beersel. Acht kogels. Handen en voeten achter zijn rug aaneengebonden met een telefoonkabel gelijk een Spaanse saucisse. Zijn gezicht in kopkussens begraven om het bloed niet te doen spatten. Een .22 Long Rifle. Dat heeft maar zes kogels. Die daders hebben dus tijdens die moord nog van lader gewisseld. Godverdomme, was ik daar die middag maar gewoon kunnen blijven. Ik geloof het echt. Ik zou die champagneflessen toen opzij hebben gezet.

5. Turnles

Dochter – 23 december 1982

Na die affaire met die badkuip, een zaak die ik als kind zelfs had kunnen oplossen, waande mijn vader zich de Poirot van het Pajottenland. Ik zat toen in de tweede kleuterklas of zoiets. Een paar oudere jongens hadden mij die middag in een plint geduwd, zo'n houten springkast die ze gebruiken bij de gymnastiek, ze hadden mij daarin geduwd en mij dan met kussens bedolven. Daarna waren ze er met hun volle gewicht op gaan zitten. Dat ik geen lucht kreeg, hoorden ze niet.

Mijn juffrouw belde rechtstreeks naar de bureau. Daar zeiden ze dat mijn vader met een moord bezig was. Zijn eigen dochter was bijna dood. Mijn pa had die dag meer aandacht voor zijn lijk dan voor mij. Ik heb daardoor meer dan twee en half uur in de perimeters van mijn juffrouw haar zweet moeten zitten wachten tot hij arriveerde. Achteraf heeft hij jaren gedacht dat dat telefoontje van die walmende juffrouw het verschil heeft gemaakt. In het centrum van zijn verwijten stonden de champagneflessen waarvan de daders voor de moord hebben gedronken. 'Die champagneflessen verdomme. Als ik op die dag verdomme, als ik op die ene namiddag daar had kunnen blijven, dan had ik op zijn minst het speksel op die flessen nog weten te redden. Godverdomme, was ik daar toen gebleven, dan hadden wij vandaag DNA.'

6. Grenzen

Onderzoeksrechter – 23 december 1982

Volgens de autopsie is de conciërge van het kasteel van Beersel tussen 2 en 4 uur tijdens de nacht van woensdag op donderdag in zijn slaapkamer vermoord. Roofmoord als motief lijkt ons meteen onwaarschijnlijk. Naast het lichaam wordt een lege koffer gevonden. Misschien bevatte die koffer documenten. Misschien was hij al leeg. Toen wij hem vonden was hij geopend. Misschien was hij voor wij hem vonden gesloten. Misschien zaten er foto's in van prins Albert met een jong meisje. Waarschijnlijk niet. Het slachtoffer was aan de bedstijlen vastgebonden met een telefoonkabel. Gekruisigd bijna. De kabel was afkomstig van het telefoontoestel beneden. Misschien hoorden de daders een klik in de lijn toen de conciërge om hulp wilde bellen. Misschien wisten de daders dat het restaurant die dag was gesloten. De parking was die dag misschien leeg. Misschien hadden ze de boel eerder verkend. Misschien verklaart dat waarom er eerder was ingebroken. Misschien kenden ze de conciërge persoonlijk. Misschien kenden ze hem helemaal niet. Natuurlijk zou het kunnen dat de daders zich pas na de moord tegoed deden aan de champagne en reebout. Waarschijnlijk daarvoor. Misschien vergis ik mij nu. Misschien was het gelag bedoeld ter verwarring. Dat zou verklaren waarom de eerste inbraak niet is gemeld. Misschien verklaart het dat. Misschien verklaart het ook waarom het slachtoffer, dat in dit scenario reeds door de daders was gekend, is gefolterd. Tenzij gij ervan uit gaat dat het aanbrenge van verwondingen met brandende sigarettenpeuken louter een vorm van

psychopathie is. Misschien dienden de peuken om een bekentenis los te krijgen. Misschien ging het om geld. Misschien ging het om een afrekening uit het rechtse milieu, hetgeen in lijn ligt met verklaringen van de zoon van het slachtoffer in verband met de Spaanse burgeroorlog. Of misschien is de conciërge gewoon op de verkeerde plaats op het verkeerde moment en is de uitbater van het restaurant het eigenlijke doelwit van de aanslag en hebben de daders geen duidelijke beschrijving voorhanden. En jawel, heel misschien, indien, als, hypothetisch gezien, heeft het toch allemaal iets te maken met prins Albert.

Laten we zeggen dat ik tijdens mijn leven werd overweldigd door het aantal mogelijkheden. Veel mensen verwarren die mogelijkheden met vrijheid. Hoe breder het palet waaruit te kiezen, hoe groter de vrijheid. Maar het palet is hier wel heel erg breed. Dit dossier brengt mij voortdurend in aanraking met een welhaast oneindig aantal alternatieve werkelijkheden. Ik staar voortdurend in het gruwelijke gelaat van het alles. En dat alles, wel, ik vind dat te veel. Ik had perfect een leven kunnen leiden waarin de verwerkelijking van elke mogelijkheid al bij mijn geboorte was besloten. Een leven dat stond uitgestippeld in een kosmische agenda die ik op voorhand kon lezen. Een leven zonder verrassingen. Dat had ik beter gevonden. Dan had ik al die tijd kunnen uitkijken naar de dag van mijn zelfmoord.

7. Nijvel

Wachtmeester – 17 september 1983

Op 17 september 1983 om vier minuten voor half een 's nachts gaat er een alarm in de centrale van de Colruyt van Nijvel. Vier minuten later zijn wij ter plaatse. Het alarm van die Colruyt gaat regelmatig af zonder reden. Een windvlaag, een voorbij denderende camion is al genoeg. Ik doe de deur open. Wil uitstappen. Ik zie het silhouet van de dader. In de verte een auto. Misschien twee. Of drie. De dader komt op ons af. Het is gelijk tegen een muur lopen. Maar dan een muur die u opneemt en verzwelgt. Het is gelijk ergens hoog in de lucht zijn en vallen. Gij voelt kolossale krachten, en toch zijt gij gewichtloos. Er loopt bloed in mijn ogen. Ik voel niks. Doodgaan is fijn. Er komt een rust over mij zo groot als al wat er bestaat. Het eerste wat ik loslaat, zijn mijn benen. Nooit meer moet ik staan. Die moeite wordt mij bespaard.

En dan, dan pas komt de gruwel. Geen demonen. Geen duivels. Ik heb het niet eens over de silhouetten van de daders. Neen, de horror komt in de vorm van jeuk. Ik ben onderweg vergeten te krabben. In het geweld is daar geen tijd meer voor. Wie weet begint nu de film van mijn leven en blijf ik bij elk beeld die jeuk voelen. Of is de tunnel naar het licht zo belachelijk lang dat ik er jaren over zal doen om de andere kant te bereiken. En dan zal ik mijzelf, in al die jaren, niet kunnen krabben. Tot dusver de gedachte die in mij is gestold op het moment dat de dader nog een stap dichterbij komt en voor de tweede keer op mij schiet.

8. Tijd

Onderzoeksrechterz – 17 september 1983

Wanneer vindt de moord eigenlijk plaats? Op het moment van het schot? Wanneer de trekker wordt overgehaald? Of op het precieze moment van de inslag? Hoe bepaalt men het moment van die inslag? Wanneer maakt een molecuul in het lood contact met een molecuul in de huid? Wat is de kleinst mogelijke lengte in het verplaatsingsverloop van de kogel die het verschil kan uitmaken tussen wat zal zijn en wat is geweest. Bestaat zo'n lengte eigenlijk wel? Hoe dan ook kunnen wij elke lengte opdelen in twee of meer nog kortere lengten. Alles blijft daardoor onherroepelijk deelbaar, zelfs het verschil tussen leven en dood. En hoe kunnen wij weten dat de tijd op die minuscule schaal zich niet anders gedraagt? Wie weet tikken de klokken voorbij bepaalde grenzen niet van vroeger naar later, maar in alle richtingen tegelijk. Wat als de tijd als dusdanig niet wezenlijk is, maar slechts een verschijnsel aan de oppervlakte van een diepte die wij niet kunnen peilen?

9. Knoop

Collega – 17 september 1983

Mijn vrouw wil dat ik met haar praat. Anderhalf jaar na de aanslag op de Colruyt in Nijvel – waarbij ik de kaak van mijn collega op mijn gezicht voelde spatten, en ikzelf de schietpartij op het nippertje overleefde doordat de kogel was afgekaatst op mijn epaulet – heb ik haar nog steeds niks gezegd. Op een dag zal zij verdwijnen. De wasmachine en de meubels zal ik mogen houden. Tenzij ik mijn mond opendoe. Volgens één van haar psychologische magazines zijn al mijn gevoelens op te vatten als een mislukte reconstructie van een nooit opgehelderde misdaad. De pijn het meest voelbaar bij een onvolledig verhaal.

Wat wilt gij godverdomme dat ik u zeg? Achteraf, maanden later, hebben wij met de ploeg zo'n reconstructie gemaakt. De plattegrond van die parking zit voor de rest van mijn leven in mijn kop. En weet gij wat? Ik krijg van al dat gereconstrueer alleen maar koppijn. Mijn collega wordt doodgeschoten, mijn onderzoeksrechter zuipt zich naar een nieuwe dimensie, de ene na de andere wordt gediscrediteerd, gedegradeerd of gemuteerd. En ik? 'Gij moet eerlijk zijn tegen de leegte in uw diepere kern,' zegt ze. En verder ook nog dat ik de pijn opnieuw maar dan bewust moet beleven. Dat ik dan pas een nieuwe versie van mijn verleden kan schrijven. Wilt gij het echt weten? Op 17 september 1983 komt een zakenman samen met zijn vrouw terug uit Parijs. Hij wil tanken maar besluit eerst in de berm te gaan kakken. Hij wordt geraakt

met een 7.65. Zijn broek hangt nog steeds op zijn enkels. Daarna nog twee kogels. Zijn horloge blijft stilstaan. De tijd heeft hem niet meer nodig. Of andersom. Zijn vrouw ziet het gebeuren. Rent uit de auto. Verweert zich. Haar kam valt op de grond. Een van de daders schiet met een .22 recht door haar kop. Versleept dan haar lichaam. Maakt haar af met twee extra kogels. Nekschoten. Overkill. Genoeg? Meer weten? Geniet gij van al die details? Is dit wat die kutbladen u zoal vertellen? ‘Gij moet een knoop in de werkelijkheid leggen,’ zegt ze. ‘Gij hebt die knoop niet. Gij valt uit elkaar.’

Die nacht lig ik in bed, alleen, zij is bij haar moeder gaan slapen, in mijn geest ga ik nog maar eens terug naar die parking. Ik word samen met mijn collega in een ambulance geduwd. Alsof ze hem nog kunnen redden. Of alsof ze mij, net als hem, ook hebben opgegeven. Ik kan mijn armen niet meer bewegen. Verplegers duwen mijn bloed terug in mijn lijf. Ik zie mijn collega in een lijfzak verdwijnen. Zijn gezicht. Wat er van overblijft. Er zit geen vrede in. Er is niets dat op rust wijst. Het lijkt alsof hij tot op de laatste seconde ergens aan denkt. Alsof ook hij zich iets afvraagt. Alsof ook hij iets fundamenteels niet begrijpt.

10. Aalst

Officier – 9 november 1985

Dinant. Een jachtgeweer. Elsene. Een Austin Allegro. Lembeek. Een Santana. Maubeuge. Thee, wijn en champagne, daar wordt ook op de flikken geschoten. De wapenhandel van Waver. Eén dode. Het kasteel van Beersel. Eén dode. De kofferbak van een taxi in Bergen. Eén dode. Een Peugeot. De Delhaize van Genval. Een Golf. De Delhaize van Ukkel. De Colruyt van Halle. Eén dode. Een Saab. Temse. Kogelvrije vesten. Eén dode. En een hond. Ook dood. De Colruyt van Nijvel. Drie doden. Het restaurant in Ohain. Een Golf. Eén dode. De Delhaize van Beersel. Eén dode. Het juweliersechtpaar in Anderlues. Zij, dood. Hij, dood. Pauze. Maar geen rust. Nog een Volkswagen Golf. Eigenbrakel. Vier doden. Een kwartier later Overijse. Vijf doden. En dan Aalst.

Het laatste woord in de rij. De eerste plek van mijn donkerste dromen. Deze plek is het hart. Hier, pal in de bebouwde kom, ingesloten door een park, een rij appartementsblokken en twee rotondes. Hier, op de parking van een kapitale bevoorradingsplek, een supermarkt, ingekapseld door het weefsel van een halve stad. Hier, pal in het hart, worden wij die avond geraakt. Mijn wereld is die avond duizend keer groter geworden. Alles wat ik kende voor Aalst, is niet meer dan een fractie vergeleken met het zwarte gat dat die avond in mijn geest heeft geslagen. Mijn patrouille en ik zijn belast met de verscherpte bewaking. Om tien minuten voor half acht verlaat ik met mijn voertuig de Delhaize aan de kant van Parklaan. Precies op dat moment komen de daders

toegestormd, maar dan van de andere kant. Wij merken daar niets van. Wij denken dan nog dat niemand ons hier kan raken. Geen uitvalswegen. Geen vluchtroutes. Hier een overval plegen zou zijn als uw hand in een wespennest duwen en dan verwachten dat gij niet wordt gestoken. Wij gaan niet voortijdig naar huis, dat is een leugen. Voor ik eindelijk terugkeer naar die parking ben ik eerst een half uur op patrouille. Tijdens dat half uur vertellen wij moppen. Als wij kruislings een Volkswagen voorbijrijden zeggen wij tegen elkaar: dat zullen ze toch niet zijn hé die mannen? En daar moeten wij om lachen. Tijdens die miserabele mop speelt in onze auto een nummer van Will Tura. Op het eind van zijn lied zijn er acht mensen vermoord.

11. Diner

Dochter – 8 mei 1986

De favoriete zin van mijn vader tijdens etentjes: ‘Ik mag daar natuurlijk niks over zeggen.’ Daarna kijkt hij u aan als een vijfjarig kind, op zijn gezicht een glimlach waarvan hij de mondhoeken hulpeloos naar beneden blijft duwen. ‘Neen, u weet allemaal, zo’n onderzoek is geheim, over de grond van die zaak kan ik niks zeggen, op straffe zelfs van vervolging.’ En als dat is gezegd, begint hij steevast tweeënhalf uur over het hele dossier te vertellen. ‘Die zaak mag niet uitkomen toch?’ vraagt iemand dan. ‘En is het waar dat de politiek, en de CIA, en dat al die machtige mensen daar iets mee hebben te maken?’ En jawel, mijn pa is vertrokken. Het ene relaas na het ander. Zichzelf op de borst kloppend.

Zijn vrienden en kennissen zijn tijdens die diners waarbij mijn pa niks kan zeggen en uren aan een stuk door vertelt, meestal vrij snel verveeld. Zij verzuipen in de overvloed aan namen, feiten en verbanden en kunnen op den duur geen enkel touw meer vastknopen aan die hele affaire. Ik verveel mij nooit. Ik hou van die misdaden. Net zoals hij over niets anders kan praten, wil ik niets anders meer horen. Er zijn nog niet zo heel lang geleden, maar lang genoeg opdat we het allemaal weer zijn vergeten, minstens achtentwintig mensen vermoord en al die slachtoffers zijn mijn helden. En niet alleen zij, maar ook verdachten, magistraten, flikken en al die andere figuren in dit verhaal zonder

midden. Dit dossier is een verslavende nachtmerrie. Ik ben er verliefd op.

12. Verhoor

Officier – 18 november 1987

Bijna. We hebben dat jaar bijna een doorbraak. We zitten op twee millimeter van een juridische waarheid. Ik geloof in mijzelf. Ik zit er verdomme zo dicht op. Ik heb er ondertussen al veel zien komen en gaan. Maar ik geef niet op. Ik word niet gek. Ik neem geen ontslag. Ik verbrand mijzelf aan geen enkele hoer. Ik zit vol buskruit verdomme en mijn kop vol licht en ik ga hem pakken de rotzak.

We hebben hem in de hoek gedreven. Een topgangster. Een gruwel van een vent. Kan gelieerd worden aan een reeks moorden een jaar of tien eerder. Kwam een keer vrij en ging dan naar de Quartier du Nord hier niet ver van. Hij heeft daar geen vierkante meter niet meer. Stapt binnen bij een van zijn hoeren. Neukt haar twee keer kort opeen. Pakt dan een granaat uit zijn zak. Trekt de lepel eruit. En steekt het ding tussen haar benen. ‘Maintenant tu travailles pour moi.’ Zijn bijnaam is Le Fou. Johnny Le Fou. Ik heb een lid van zijn bende verhoord. Of hij erbij was tijdens de slachting van Aalst? Of hij van zijn opdrachtgevers moet zwijgen? Het bendelid kijkt naar de grond. Mijn adem verandert in ijs. Daarna verhoor ik Johnny’s vriendin, dagen aan een stuk, een keer zelfs 21 uur achtereen. Halverwege stuurt zij mij om een pak frieten met stoofvlees. Zij plaatst Le Fou in de Delhaize van Aalst, een paar uur voor de slachting. Volgens een van zijn compagnons sleurt hij na de aanslag met een koffer. Sleept er bijna mee. Alsof er zwaar gerief in zit. Gereedschap. Wapens. Een expertise wijst uit dat er kruitsporen in die

koffer resteren. We hebben hem. We hebben hem godverdomme. Hij zal iets later bekennen. Niet formeel, dat niet. Maar wat maakt het uit? 9 heeft hij er op zijn geweten. Dat zegt hij zelf. Hij zit in de hoek. Het is juist dat elementje, dat ene doorslaggevende elementje dat ons ontbreekt. Maar we zijn er bijna. En dan zetten ze mij, mij, niemand anders, ik dus, met hem in één kamer.

Ça va? Oui. Ok. Moi aussi. Oui, je viens de ..., oui. Euhm, oui. Euhm, donc. Vous êtes sûr que tu, que, euhm, que vous ne parlez pas le néerlandais ? Oui, euhm, donc. Vous êtes donc, euhm, vous avez cambriolé beaucoup, hé. Euh, bon, je vous, je vous vois comme, je vous vois pas comme... Allez, afin, vous êtes très sympathique. Mais donc je dois vous demander où est-ce que vous étiez le 9 novembre de quatre-vingt, de euhm, mille neuf cent quatre-vingt. Euhm, donc, à huit heures hé. La soirée, oui, le soir.

Hij zwijgt. Hij is sympathiek op een gevaarlijke wijze. Hij kan zijn ogen doen draaien. En ook die van mij. Na vier dagen heb ik een fractie van zijn vertrouwen. Hij kijkt mij zelfs aan. Ik heb hem alles verteld. Hij verhoort mij. Die cel is zijn territorium, niet dat van ons. Hij slaagt erin te weten te komen wat wij over hem weten. Bij elk element dat wij aandragen, glimlacht hij gelijk een blinkend stuk glas. Hij laat mij praten. Antwoordt soms. Mijn zelfvertrouwen stijgt elke dag met een halve procent. Tot ik met die beschuldiging kom. Tijdens een huiszoeking bij een van zijn pouzes, en geloof mij, hij heeft op elke

straathoek een vrouw die op hem wacht, vinden collega's van mij een kilo wit poeder dat is verpakt in een reeks plastieken zakken die op een eigenaardige manier ineens zijn geknoopt. Ik zeg hem dat hij zijn coke in de keuken van zijn madeleine is vergeten. Zonder het expertiserapport af te wachten waaruit zou blijken dat in die reeks ineens geknoopte plastieken zakken van een van zijn meisjes geen coke zit maar suiker. De beschuldiging is ongegrond. Het vertrouwen geschonden. En dan, in de fractie van een seconde waarop hij, Johnny Le Fou, weigert opnieuw met zijn ogen te knippen, in dat ene luttele moment waarop zijn blik zich vastzet in die van mij, op dat moment is mijn carrière volledig voorbij.

13. Onderzoek

Eén der zovelen #2 – 23 maart 1988

Ik ga in Italië op rogatoire commissie. Daar maken we de vergelijking met de Uno-bende, een groep criminelen die overvallen pleegt in Unootjes van Fiat. Het eten is geweldig lekker en we zijn ook naar een aantal musea geweest. Het budget voor postkaarten bedraagt bijna een half miljoen frank. Daarop zijn wij later betrappt.

Eén der zovelen #3 – 8 september 1988

De overvallen van Eigenbrakel en Overijse zijn zo kort op elkaar gepleegd om communautaire verwarring te stichten. Ik heb die bevindingen genoteerd in een rapport en dat naar de onderzoeksceel in Nijvel gestuurd. Dat rapport is nog altijd niet vertaald.

Eén der zovelen #4 – 12 november 1989

De procureur is opnieuw ronduit bezopen. Hij legt een wapen op tafel dat ik zagezegd aan het milieu wil verkopen. Ik word die dag ontslagen. Het wapen zelf heb ik nooit eerder gezien. Onderzoekers worden steeds vaker zelf onderzocht. Er wordt gewezen naar degene die wijst. Wanneer niemand het antwoord nog weet, scheelt er vast en zeker iets met degene die de vraag heeft gesteld. Dat is een gek. Een manipulator. Een domme kloot zijn dienstwapen niet waard. En wie weet, een van de daders.

Een der zovelen #5 – 14 september 1991

Er zijn twee manieren om de perfecte misdaad te plegen. 1. Pleeg de perfecte misdaad. 2. Hou de onderzoekers bezig tot de verjaring. Strooi bijvoorbeeld sleutels van oude auto's in het rond en drink dan rustig een pint terwijl vijftig onderzoekers alle autokerkhoven afgaan in dit land.

Eén der zovelen #6 – 12 januari 1998

Tijdens het natrekken van een van de meer dan 2000 verdachten lossen wij dat jaar per ongeluk een andere moord op. Alleen houdt die moord verder geen enkel verband met ons eigen dossier.

Eén der zovelen #7 – 8 april 2000

Ik spits mij toe op het prostitutiemilieu. Ik kom uit bij een schandaal rond een bouwproject in Saudi-Arabië. Daar is een netwerk van hoeren gebruikt om de deal binnen te halen. In de Noordwijk vind ik een *shemale* uit Paraguay die zegt dat zij een Delhaize-bestuurder als klant heeft. In de Rue Verte stoot ik op het verhaal van een extreemrechtse bankier die schimmige politiepraktijken financiert. Club des Nations, een Cadillac zo lang als zijn living. In ruil voor baksteenvormige pakken geld mocht hij mee op patrouille. Hij zag zijn hoeren het liefst in uniforms van de rijkswacht.

Eén der zovelen #8 – 4 maart 2005

Ik heb alle lijnen gevolgd. En vind geen enkel valabel spoor. Alles in deze affaire is brol, een imbrogljo, een breiwerk waarvan elke steek is

verbod. Ik neem mijn wapen. Ga naar een parking van een Delhaize. Ergens in de schoot van de nacht. Daar leeg ik al mijn laders in een onschuldige muur. Het helpt niet. Mijn moed is verschoten. Ik stap binnen bij een scataloge in de Noordwijk en verstop mijn smoelwerk onder haar schoot en wacht op haar gevoeg. Het maakt niet uit. De geur kan ik niet ruiken. De smaak blijft mij bespaard. Het is warm. Denk ik. Dat lijkt ik te voelen. De warmte van een ander menselijk wezen.

14. Overzicht

Dochter – nu

Ik ben ondertussen 36 en ik droom regelmatig over het dossier. De daders leven nog. De meesten althans. Daar ben ik zeker van. Ze ademen, eten en neuken. Dat laatste allicht tegen betaling. In mijn dromen komen ze steeds dichterbij, tot ik hen bijna kan aanraken. Ik zie hun gezichten. Het vuil in hun rimpels. De kleur van hun ogen. Dat ene enkele zilveren haar in een van hun wenkbrauwen. Alsof de dingen die wij niet weten echter zijn dan wat wij wel kennen. Het gezicht van mijn lief kan ik over een paar jaar weer zijn vergeten. De gezichten die ik in mijn dromen zie niet. Die blijven bij mij.

Mijn vader heeft mij intussen ouder zien worden. Iedere centimeter die ik gegroeid ben, herinnert hem aan de verloren tijd die nu is verstreken, aan de sporen die zijn vervaagd, aan de getuigen die hun warrige relaas zijn vergeten. Ik heb criminologie criminologie – wat anders? – en ik wijd op dit moment mijn doctoraat aan het dossier – waaraan anders? Mijn vader had mij daar graag van weerhouden. Het dossier is verboden terrein. Mijn interesse ervoor zijn grootste angst.

In een café aan de Square Meeus spreek ik af met een voormalige agent van de staatsveiligheid. Zijn naam is Het Konijn. Het Konijn drinkt uitsluitend whisky. De avond voordien wil hij afzeggen. Zijn hartslag speelt op. Hij heeft de laatste tijd niet goed geslapen. Het Konijn is beschadigd. Op manipulatieve wijze ontslagen. Voor gek verklaard.

Het Konijn moest jarenlang overleven in een organisatie waarin niet alleen geheimen maar ook leugens werden verhandeld. Voornamelijk die van hemzelf. Het universum in zijn glas whisky is groter dan de wereld die hem omringt. En dat is niet de bedoeling. Het Konijn kijkt mij lang aan. Dan begint hij te praten.

15. Ajuin

Het Konijn – nu

De geheime sectie P. Ik zou dat onderzoeken. C, E, D, I en P. Schrijf maar op. Begin bij de Keltische filosofie. Daar vindt u codes. Ontcijfer die. Onthoud vooral de naam van meneer B. Meneer B is de gevaarlijkste persoon uit de geschiedenis van dit land. De tweede gevaarlijkste persoon uit de geschiedenis van dit land heet ook meneer B. Zij werkten samen. B en B. Oorspronkelijk flikken. Het woord corruptie, zij vonden dat uit. Men gelooft dat meneer B stierf in het zuiden van Frankrijk. Tijdens het houthakken. De boom zou in zijn gezicht zijn ontploft. Ik geloof dat hij nog leeft. Zijn dood is een leugen. Ik ben er zeker van dat hij nog leeft. Meneer B stierf vlakbij Spanje. In het Zoniënwood werden verbrande snippers teruggevonden uit El Pais. Volgens collega's van meneer B leerde hij Spaans. De misdaden zijn niet op willekeurige plekken gepleegd. Het kanaal waar de wapens werden gedregd, gij weet toch wat ik bedoel? Ronquières ligt vlakbij de Abbaye d'Aulne. In die abdij huisden schimmige groepen. De Milice de Jesus Christ. De leden zijn niet van de minste. Gefrequenteerd door de wapenexpert die bijna alle expertises in dit dossier heeft geleverd. Goede vriend van meneer B, de gevaarlijkste van de twee. De voorzitter had een private inlichtingendienst. Een ander vast lid had eerder NAVO-telexen gestolen. Die man is veroordeeld voor zijn vermeende betrokkenheid bij een rituele moord. Ook dat dossier moet u lezen. Kijk naar de jas die hij kreeg van zijn kolonel. De executie van het juweliersechtpaar? Vlakbij de legerbasis van Vielsalm. Dat is een

rechtstreeks verband. Zal ik u zeggen wie wat heeft verdoezeld? Wie wanneer voor bewezen diensten bedankt werd? Alles is helder. Er bestaat geen enkele twijfel. Dit hele dossier is een eindeloze maskerade die de banden verdoezelt tussen extreemrechtse politici die zich bewogen in een maffieuze Brusselse onderwereld en experimenteerden met radicale ideeën van Westerse inlichtingendiensten. De uitvoerders maakten deel uit van een clandestien netwerk met een cellenstructuur. Het dossier is een ajuin met meerdere rokken. Onder iedere laag zitten nieuwe belangen verstoppt. De Polio-conferentie. Toen werden links en rechts voor het eerst met elkaar verwisseld. Het pistool van meneer B. zat in een bevroren pot bolognaise. Een beproefde techniek van de Israëlische inlichtingendiensten. De onderzoeksrechter van Nijvel? Jawel, getrouwd met een jodin. En waar haalde Vandenboeynants zijn vijfenzestig miljoen die hij betaalde tijdens zijn geënceneerde ontvoering? Jawel, bij de joden. De Mossad en de CIA hadden gedeelde belangen. Niemand schuwde controversiële technieken. Generaal Haig is regelmatig gesignaleerd in de buurt van de heer Raes. Meer zeg ik niet. Voorbij dit punt breng ik mijzelf in gevaar.

16. Masker

Dochter – nu

Ik maak een volgende afspraak met een van de advocaten van de burgerlijke partij. De man neemt mij mee naar het restaurant in Ohain waar tweeëndertig jaar geleden de uitbater vermoord is en waar de daders een Golf Gti hebben gestolen waarmee ze achteraf de Delhaize in Beersel hebben overvallen. De advocaat rijdt ook met zo'n Golf Gti. Hij trakteert mij op reebout en opent een magnumfles champagne. Hij drinkt en hij wordt dronken en hij neemt mij mee naar zijn villa om documenten in te kijken. De advocaat drinkt nog meer en geeft mij te drinken tot ook ik dronken word. Ik mis de busverbinding naar het station. De advocaat stelt mij gerust. Ik mis de treinverbinding naar Brussel. De advocaat stelt mij gerust. Hij wijst mij de kamer van zijn kinderen. Die zijn bij zijn ex. Hij geeft mij een handdoek en wijst mij de weg naar de badkamer. Ik haal diep adem. Ik sta om half een 's nachts in de badkamer van een van de advocaten van de burgerlijke partij en ik haal diep adem. Ik doe de deur op slot. Ik kleed mij uit. Voel met mijn vingers de warmte van het water. En laat alle verhalen die ik die avond gehoord heb van mij afspoelen. Ik ontspan. Denk aan iets dat verder geen enkel belang heeft. Dan schrik ik op. Ik hoor gerommel. Iets met de deur. Mijn ademhaling versnelt. Ik sluit de kraan. Mijn hand slaat tegen het bewasemde glas. Ik neem een handdoek. Ik doe de deur open. Ik zie de advocaat. Hij is naakt. Hij draagt een masker. Een masker uit het dossier.

17. Boom

Vader – nu

In het begin denkt gij, net als iedereen, dat gij als enige de oplossing gaat vinden. Gij leest en gij ziet wat een ander nog nooit heeft gezien. Dat denkt gij tenminste. Dan trekt gij dat na en blijkt uw piste allang onderzocht. Door een kind. Een hobbyist. Een journalist. Uw eigen dochter. Een gek op een website. Of misschien zelfs een dader die het na al die jaren leuk vindt om met uw voeten te spelen.

Een onderzoek, dat is dus voor mij een boom. En wilt gij ergens geraken in uw onderzoek, dan zult gij moeten beginnen bij de stam. De feiten, de getuigenverklaringen, de materiële sporen, de wedersamenstellingen die nooit zijn gebeurd, afijn, wie, waar, wanneer, en niet ongeveer, maar precies, juist, dan, op dat ene moment. Dat is de stam. En de stam, dat is altijd het belangrijkste. En op die stam kunt gij dan takken laten groeien. Die takken zijn theorieën en hypothesen. Een boom, jawel. Geen tafel. Geen ijskristal. En zeker geen doofpot, alstublieft. Een klein beetje een labyrint, een soort van woestijn, en het heeft misschien toch ook wat weg van de fantasie van een alzheimerpatiënt. Maar voor mij is het een boom. Een boom met één stam. En dan, daar bovenop, een hoop takken die min of meer passen. Waarom groeit die boom? Niemand weet het. Wie heeft die boom daar ooit gezet? Geen flauw idee. Waarom hier en niet daar? On le sait pas.

18. Fouten

Dochter – nu

Dit stuk papier is exemplarisch, Vandeuren, Bruno Vandeuren, PV1988/23.64.66 en daaropvolgend, ik vind hier zeven verklaringen waarin hij zegt dat hij betrokken was bij de overval op de wapenhandel in Waver. Waarom mijn vader daar niks mee gedaan heeft? Vandeuren werd doodgeschoten in zijn auto in een park in Oostende. Hadden ze kunnen voorkomen. Hier, zeg ik tegen mijn vader, ik vind hier een verhaal waarin gij zoudt natrekken wat die Vandeuren aan een van zijn advocaten gezegd heeft in Vorst. Gij hebt dat nooit opgevolgd. En hier, nog zo'n geval, het verhaal van die Ingrams. De bende heeft twee riotguns van dat type gestolen en daarvan is er slechts één teruggevonden in het kanaal van Ronquières. Er circuleerden in die tijd maar vijf exemplaren in ons land. De twee die de bende heeft gestolen in Waver, een ander was verkocht aan een Zwitser, een aan een Waal, en nummer vijf in de rij bevond zich bij een extreemrechtse wapenhandelaar in Sint-Niklaas. De riotgun die nog steeds is vermist had geen kolf. Hier in dit pv staat dat die extreemrechtse wapenhandelaar in Sint-Niklaas mijn vader verteld heeft dat daar eerder iemand was komen vragen om een kolf. Allez, ziet gij dat niet? Dat is godverdomme significant. Waarom hebt gij dat niet opgevolgd? Wat een farce. Zo dom zijn, dat is godverdomme levensgevaarlijk.

Ik heb geen medelijden met u. Ik vind u geen tragisch figuur. Ik heb geen respect voor uw fouten. Ik betreur u niet. Ik vergeef u niet. Gij zijt

middelmatig en ik heb zelfs daar geen begrip voor. Gij had meer met uw leven kunnen doen dan wat gij gedaan hebt.

19. Stemmen

Onderzoeksrechter - nu

Ik heb mijzelf jaren geleden om het leven gebracht om het aantal mogelijkheden drastisch te beperken. Nu besef ik, dat in het deel van de werkelijkheid waarin ik mij nu bevind, dat daar elke gedachte, iedere hypothese, ieder verband, en ieder complot, waar is. Daar, waar ik nu ben, daar is alles mogelijk. Alles wat kan worden, wordt. Alles wat zou kunnen bestaan, moet ergens bestaan, ver weg, of onnoemlijk dichtbij. Dat is de gruwel die ik na mijn dood heb ontdekt. God heeft hier en daar de mogelijkheden begrensd. Maar in wezen heeft hij nooit een keuze gemaakt. Ik wel. En daar heb ik nu een eeuwigheid spijt van.

Collega - Mijn vrouw heeft mij ondertussen verlaten. Ik weet het ook niet, zei ze, en toen ging ze weg. Mijn zoon nam al zijn speelgoed met zich mee. Alles behalve zijn plasticen pistolen.

Officier - Ik heb eens koffie gedronken met de man die als negenjarig jongetje de slachting van zijn hele gezin overleefde en wiens heup verbrijzeld was toen de Reus op hem schoot. Hij is de enige die ieder jaar op negen november nog steeds die parking opzoekt. Hij is de enige die zich ieder jaar op negen november opnieuw voorstelt hoe zijn moeder bloedend uit een auto kwam gekropen. Hij is de enige die zich kwaad heeft gemaakt, toen onlangs, de uitbater van die Delhaize, besloot om het plakkaat te verwijderen dat aan de misdaad herinnert.

Het Konijn - Ik blijf hier tot Meneer B mij komt halen. Hij zal mij hier komen zoeken. Ik heb mijzelf veilig kunnen stellen, maar het blijft een constante oefening. Het landgoed dat ik kocht, is volledig omheind. In het bos heb ik sensoren geplaatst. Ik heb altijd een Colt 45 in mijn linkerhand.

Vader – Ik ben wakker geworden. Een beetje tegen mijn verwachtingen in. En morgen doe ik het waarschijnlijk opnieuw. Leven is geen kwestie van lukken. In mijn leven is er weinig gelukt. Het is de manier waarop jij uw eigen falen verdraagt. Daarvoor zouden ze een mens moeten vieren. Ik houd stand. Ik leef in een wereld die van tijd tot tijd een bluts krijgt, maar waarin er om een of andere reden altijd genoeg oppervlakken over blijven die nog niet zijn gedeukt. Alsof al wat bestaat hoe dan ook wordt verkloot, en om dat verkloten tegen te gaan breidt het bestaande zich de godganse tijd gewoon verder uit. Alsof ‘al wat er is’ zijn eigen voortdurend vermeerdert om aan ‘al wat er is geweest’ te ontsnappen. De pijn blijft, maar krijgt een plaats in het grote geheel. Gelijk een spat bloed die zich vermengt met de regen.

Onderzoeksrechter - Wij weten het niet. Wij weten niet waar het universum vandaan komt. Wij weten niet of de werkelijkheid is begrensd. Nog altijd weten wij niet hoe de zwaartekracht werkt op extreem kleine schaal. Wij weten niet wat er zich precies in zwarte gaten bevindt. Wij weten niet hoe alles ooit is begonnen. Nog steeds zijn wij niet in staat te verklaren waarom er talloze elementaire deeltjes

bestaan zonder ogenschijnlijke fysische functie. We weten niet hoe leven ontstaat. We weten niet waarom God het kwaad toestaat. We weten niet hoe ons bewustzijn eigenlijk werkt. We weten niet in hoeverre wij vrij zijn. We weten niet waarom de liefde zo lelijk kan worden. We weten niet waarom wij überhaupt dingen weten. Wij weten niet hoeveel wij niet weten. Maar hoe dan ook weten wij zo weinig dat wanneer alles, maar dan ook werkelijk alles wat wij kennen, liefhebben en vertrouwen zou worden vernietigd, dan nog blijft de hele werkelijkheid nagenoeg onveranderd. Zo weinig weten wij.

20. Achterbank

Dochter - nu

De achterbank. Ineens. Uit het niks. De achterbank. Onderaan pagina 85 694. Deeldossier 21. Bundel 12. Ik weet meteen hoe groot dit kan zijn. Twee dagen na de overval op de Delhaize van Beersel kreeg een rijkswachter, meneer Monsieur genaamd, telefoon van een anonieme getuige die de hele overval had gezien. De Golf Gti. De nylonkousen. De maskers. De bijl. De gegijzelde student. De beveiligingsagent. Zijn dood. De cassière. De klant. De uitbater. De eerste verdieping. De kluis. De vlucht. De achtervolging. De kennis van de getuige was bizar in zijn volledigheid. Hij wist de nummerplaten. Hij kende alle kalibers. Hoogst ongebruikelijk is dat. Zijn verhaal was bizar. Waarom wilde hij anoniem blijven? Waarom was hij niet gevlucht? En vooral, waarom had hij het toch steeds over een achterbank? Want dat deed hij. Het lag op zijn tong. Het moest van zijn lever. De daders hadden voor de overval een achterbank op die parking gelegd. Hij had dat als eerste gezien. Vier dagen na de overval was die achterbank pas door de politie gevonden. Niemand had dat ding daarvoor zien liggen. Zelfs de kuisploegen niet. Op de zwarte bekleding van die achterbank zat een rode doorlopende strook. En hier staat het. Onderaan pagina 85 694. Deeldossier 21. Bundel 12. De getuige verklaart hier hoe die rode strook op die achterbank die door de politie niet was gevonden en ook niet door de kuisploeg, neen, opnieuw, de getuige verklaart, de bizarre, anonieme getuige verklaart dat hij aan die rode strook op die achterbank kon afleiden dat de Golf Gti van de daders oorspronkelijk een andere

kleur had. Hij was overschilderd. Eerst rood. En nu zwart. Dat zag hij aan die rode strook. Alleen aan die rode strook op die achterbank op die parking die hij had zien liggen tijdens een gewelddadige en chaotische overval. Tijdens dat hele gruwelijke en overweldigende gebeuren had hij dat verband weten te leggen. De getuige was geniaal.

En precies dat laatste geloof ik niet. De achterbank behoorde toe aan de Golf Gti die was gestolen bij een vorige misdaad. De hoofdverdachte van die moord zat tijdens Beersel in de gevangenis. De achterbank is het enige verband tussen die voorgaande moord en de overval. Volgens mij had de getuige een vals spoor aangelegd.

Meer dan dertig jaar later stel ik, als enige in dit universum, de vraag, of het kan, dat de kleur van een achterbank, rechtstreeks verband houdt met de oorspronkelijke kleur van de carrosserie. Ik bel naar Volkswagen. Ik hou mijn adem in. En hang op. Ik drink iets. Ik ga lopen. Ik bel opnieuw. Hang op. Lees de verklaring nog een laatste keer door en bel opnieuw en vraag of iemand mij verder kan helpen. Iemand bij de dienst archivering staat mij te woord. En neen, volgens hem er is geen enkel verband tussen de kleur van de achterbank en de kleur van de carrosserie. Ik moet huilen. De archivaris bij Volkswagen hangt op als hij dat hoort.

Mijn vermoeden klopte. De getuige had zich vergist. Hij kende de oorspronkelijke kleur van de carrosserie uit een andere bron. Met

andere woorden, hij wist iets dat alleen de daders zelf konden weten. Vind de anonieme getuige en gij hebt een directe link naar een van de daders.

Ik ben zo gelukkig met mijn besef dat het geluk zich omzet in pijn. Om mij uit mijn lijden te verlossen, zoek ik naar het adres van meneer Monsieur. Ik vind een verre nicht in Florida. Die reageert niet op mijn mails. Ik betaal iemand voor meer informatie, maar krijg geen waar voor mijn geld. Ik plaats annonces. Pas na maanden ga ik schoorvoetend naar mijn vader. Hij geeft mij meteen de gegevens van meneer Monsieur. Van hem krijg ik een naam. Een naam die ik nooit eerder gehoord heb. Een naam die niet voorkomt in het dossier. Nergens. Zelfs niet in de notulen. Het is een heldere naam. Een eenvoudige naam. Een naam die mij moeiteloos tot bij een rusthuis brengt niet ver hier vandaan. Een rusthuis in de Brusselse rand. Een nieuwbouw. Een blok die ruimte inneemt en evengoed een school of een ziekenhuis had kunnen zijn. De omgeving is voor mij even willekeurig. Ik besteed nergens meer aandacht aan. De gezichten van de mensen waarmee ik spreek, hebben geen effect meer op mij. De verpleegsters zijn schimmen op weg naar de waarheid. Ik stel mij voor als familie. De man zit aan een tafel met twee oude vrouwen. Hij wordt verplaatst. We gaan naar een kantine. Er is geen muziek. Alleen hij. Ik. En die tafel. Ik knik naar iemand. De man is kaal. De zon schijnt. Ik leg een zakdoek op zijn hoofd. De verpleegster zegt iets. Iets dat nu pas tot mij doordringt. De man is al 23 jaar niet meer bezocht. Ik kijk hem aan.

Hij is warm. Als een man uit een heel erg oud boek. Een man die al honderden keren geleefd heeft. Hij zwijgt. Hij blijft zwijgen.

Vier uur later heeft hij nog steeds niks gedronken. En is zijn zwijgen nog steeds ononderbroken. Dan pas zie ik zijn ogen. Dan pas durf ik ernaar te kijken. De kleuren rondom zijn pupillen bewegen. Zijn iris verandert voortdurend van vorm. Ik verschuif mijn stoel. Hij geeft geen kik naarmate ik dichterbij kom. Zijn blik is op dat moment het enige dat ik nog zie. Alsof ik in staat ben in te zoomen op de deelgebieden van de geometrische figuur die door zijn pigment wordt beschreven, en alsof er telkens wanneer ik dichterbij kom, en mij op een deelgebied van zijn blik richt, een nieuwe wereld verschijnt, een volledig nieuw kleurenpalet, een oneindig rijk landschap, waarvan iedere hoek, iedere lijn, en iedere kromming zich verder verliest in iets dat nog veel ingewikkelder is. De ruimte in de ogen van deze man is groter dan het heelal eromheen. Mijn hele leven zou ik in zijn ogen kunnen kijken. En dan nog zou ik niets weten. Misschien kan ik zelfs een oneindig aantal levens lang in zijn gezicht verdwijnen. En dan nog maar een fractie zien. Ik sta op. Ik adem uit.